

Літ.: Древлянский П. [Шпилевский П.] Белорусские народные поверья // Журн. М-ва нар. просвещения. 1846. Прибавления. Кн. 1.

У. А. Васілевіч.

БАГАН, паводле павер'яў — добры дух, апякун свойскай жывёлы (відаць, тое самае, што і *Вялес*, Волас). Паводле ўяўленняў беларусаў, у залежнасці ад добра гага ці кепскага стаўлення да таго ці іншага гаспадара, Б. робіць яго жывёлу або плоднаю, або бясплоднаю, нараджае ў яе патомства жывым ці мёртвым, пакідае саміцу пасля родаў здароваю ці хвараю і нават мёртваю. Пра Б. у народзе казалі: «Баган нарадзіў цяля» (калі карова ацялілася). Беларусы адводзілі ў хлявах асобнае месца з яслимі і сенам для Б., верачы, што ён селицца ў хлявах у любімага гаспадара і ахоўвае скаціну ад розных хвароб і здарэнняў, а галоўнае — памагае ёй пры нараджэнні. Сена, нарыхтаванае для Б., застаецца некранутым і лічыцца лекавым, ім кормяць саміцу ў першы тыдзень пасля ацёлу. Імя Б. было вядома ў Мінскай губерні, Пінскім, Мазырскім, Слуцкім паветах, часткова ў Чарнігаўскай губерні.